

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวสำหรับเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม)ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนา มีวัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว 2) ศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยว และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวสำหรับพื้นที่อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในจังหวัดลำพูน จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน การเก็บข้อมูลใช้การสำรวจพื้นที่ การสัมภาษณ์ และการระดมความคิดของผู้นำชุมชน ปราชญ์ชุมชนและสมาชิกในชุมชนที่มีความสนใจ ตลอดจนผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ศึกษา การเก็บข้อมูลยังรวมถึงการใช้แบบสอบถามนักท่องเที่ยวและแบบสอบถามคนในชุมชน

ผลการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญด้านคุณค่าด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์มากที่สุด ($\bar{X} = 3.92$) ในขณะเดียวกันมีความพึงพอใจด้านคุณค่าด้านประวัติศาสตร์และสังคมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.18$) จากการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม (สถาปัตยกรรม) ในทั้ง 3 จังหวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีสิ่งอำนวยความสะดวก เส้นทางเข้าถึง และโครงสร้างพื้นฐานที่มีความเหมาะสม และเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว แต่อย่างไรก็ตามบางแห่งยังต้องมีการปรับปรุงในด้านการบริการขนส่ง มาตรฐานห้องน้ำสาธารณะ และความปลอดภัยในเส้นทางท่องเที่ยว อีกทั้งที่พักแรมส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก จนถึงขนาดกลาง จึงรองรับได้เพียงนักท่องเที่ยวกลุ่มเล็ก ตลอดจนธุรกิจนำเที่ยวในพื้นที่ยังคงมีน้อย ดังนั้นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการอนุรักษ์ ด้านการใช้ประโยชน์ ด้านเรื่องราว ด้านคน ด้านกระบวนการ/องค์กร อีกทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงสำหรับเขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม(สถาปัตยกรรม)ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดล้านนาให้มีมาตรฐาน และสามารถสร้างความยั่งยืนให้กับทรัพยากรทางการท่องเที่ยวทางสถาปัตยกรรมต่อไป

คำสำคัญ : เขตอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม, ล้านนาตะวันออก, การท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรม, เมืองเก่า

Abstract

The research project “The Tourism Development Guideline for Preserved Area of Cultural Heritages (Architecture) in Lana Region” aimed to 1) study tourists’ behaviors, 2) study tourism capability, and (3) propose the tourism development guideline for preserved area of cultural heritages (architecture) in Lamphun, Phrae, and Nan provinces. Data were collected by field surveys, interviews with, and focus groups of community leaders, local experts, and community members who were interested in this research project, and also tourism entrepreneurs and government staff who were associated with the tourism functions in these provinces. Data were also collected by survey questionnaires completed by tourists and community members.

It was found that the tourists attached their importance to architectural value most ($\bar{X} = 3.92$). Meanwhile, they satisfied with cultural and social value most ($\bar{X} = 4.18$). From the assessment of tourism capability of preserved area of cultural heritages (architecture) in these three provinces, it was found that most of areas have appropriate and sufficient facilities, accessibility, and infrastructure for tourists. However, some areas need the improvements in public transportation, public toilet standard, and the safety and security of the tourism routes. Most of accommodations are small size and medium size which can provide service only for a small group of tourists. There is also a small number of travel agencies. Therefore, the tourism development guideline should focus on the improvement of tourist attractions and tourist activities. Especially, the development should focus on preservation, utilization, story, people, process/organization, infrastructure, and facility. Furthermore, there is a need to develop the linkage between tourism routes for preserved area of cultural heritages (architecture) to achieve the high standard and to sustain tourism resources in terms of architecture in the future.

Keywords: Preserved Area of Cultural Heritages, east-Lanna, Architecture Tourism, Old Town